EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 3.10.2025
COM(2025) 633 final

2025/0320 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

elohopeaa koskevan Minamatan yleissopimuksen osapuolten konferenssin kuudennessa kokouksessa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta siltä osin kuin on kyse yleissopimuksen muuttamista koskevien päätösten hyväksymisestä lisättyä elohopeaa sisältävien tuotteiden sekä elohopeaa tai elohopeayhdisteitä sisältävien valmistusprosessien osalta

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN KOHDE

Tämä ehdotus koskee päätöstä elohopeaa koskevan Minamatan yleissopimuksen, jäljempänä ’yleissopimus’, osapuolten konferenssin kuudennessa kokouksessa, jäljempänä ’COP6-kokous’, Euroopan unionin (EU) puolesta otettavan kannan vahvistamisesta siltä osin kuin on kyse sellaisten päätösten suunnitellusta hyväksymisestä, jotka koskevat elohopeayhdisteiden kauppaa ja joilla muutetaan kyseisen yleissopimuksen liitteitä A ja B. Liitteissä A ja B on luettelo lisättyä elohopeaa sisältävistä tuotteista sekä luettelo valmistusprosesseista, joissa käytetään elohopeaa tai elohopeayhdisteitä, jäljempänä ’elohopeaprosessit’, ja joihin sovelletaan joko käytöstä luopumisen määräaikoja tai elohopean käyttöä sääntteleviä määräyksiä[1].

2. EHDOTUKSEN TAUSTA

2.1. Elohopeaa koskeva Minamatan yleissopimus

Yleissopimus on tärkein kansainvälinen lainsäädäntökehys, jonka tarkoituksena on ihmisten terveyden ja ympäristön suojeleminen ihmisen toiminnasta johtuvilta elohopean ja elohopeayhdisteiden päästöiltä ilmaan, veteen ja maaperään. Yleissopimus kattaa elohopean koko elinkaaren elohopean louhinnasta sen loppusijoitukseen. Se tuli voimaan 16. elokuuta 2017. Euroopan unioni on yleissopimuksen osapuoli[2]. Myös kaikki jäsenvaltiot ovat yleissopimuksen osapuolia.

Yleissopimuksen 3 artiklan 13 kohdan mukaan osapuolten konferenssin (COP) on arvioitava, vaarantaako tiettyjen elohopeayhdisteiden kauppa yleissopimuksen tavoitteen, ja harkittava, onko yleissopimuksen 3 artiklan 6 ja 8 kohtaa syytä alkaa soveltaa tiettyihin elohopeayhdisteisiin laatimalla niistä luettelo yleissopimuksen 27 artiklan mukaisesti hyväksyttävään uuteen liitteeseen.

Yleissopimuksen 3 artiklan 6 kohdan mukaan ”yksikään osapuoli ei salli elohopean vientiä, lukuun ottamatta vientiä osapuolelle, joka on antanut vievälle osapuolelle kirjallisen suostumuksensa, [...] tai vientiä muulle kuin tämän yleissopimuksen osapuolelle, joka on antanut vievälle osapuolelle kirjallisen suostumuksensa”.

Yleissopimuksen 3 artiklan 8 kohdan mukaan ”yksikään osapuoli ei salli elohopean tuontia valtiosta, joka ei ole tämän yleissopimuksen osapuoli ja jolle se antaa kirjallisen suostumuksensa, ellei kyseinen valtio, joka ei ole tämän yleissopimuksen osapuoli, ole antanut todistusta siitä, ettei elohopea ole peräisin 3 kohdassa tai 5 kohdan b alakohdassa kielletyiksi määritetyistä lähteistä”.

Yleissopimuksen 4 artiklan 1 kohdan mukaan liitteessä A olevassa I osassa lueteltujen lisättyä elohopeaa sisältävien tuotteiden (esimerkiksi tiettyjen pienloistelamppujen) valmistus, tuonti tai vienti on kielletty kyseisessä liitteessä täsmennetyistä käytöstä luopumisen määräajoista alkaen.

Yleissopimuksen 4 artiklan 3 kohdan mukaan osapuolet toteuttavat toimenpiteitä säännelläkseen elohopean käyttöä liitteessä A olevassa II osassa luetelluissa lisättyä elohopeaa sisältävissä tuotteissa.

---

[1] Tässä asiakirjassa ilmaisu ’elohopean käyttöä sääntelevä’ kattaa yleiset vaatimukset, kuten yleissopimuksen liitteissä A ja B olevissa II osissa vahvistetut vaatimukset.

[2] Neuvoston päätös (EU) 2017/939, annettu 11 päivänä toukokuuta 2017, elohopeaa koskevan Minamatan yleissopimuksen tekemisestä Euroopan unionin puolesta (EUVL L 142, 2.6.2017, s. 4).

Yleissopimuksen 5 artiklan 2 kohdan mukaan liitteessä B olevassa I osassa luetelluissa elohopeaprosesseissa (esimerkiksi kloorialkalin tuotannossa) on luovuttava elohopean tai elohopeayhdisteiden käytöstä kyseisessä liitteessä täsmennettyihin käytöstä luopumisen määräaikoihin mennessä.

Yleissopimuksen 5 artiklan 3 kohdan mukaan osapuolet toteuttavat toimenpiteitä säännelläkseen elohopean käyttöä liitteessä B olevassa II osassa luetelluissa elohopeaprosesseissa, mukaan lukien muuttamalla niitä elohopeattomiksi prosesseiksi, kun se on taloudellisesti ja teknisesti toteutettavissa.

Yleissopimuksen 26 ja 27 artiklassa vahvistetaan perussäännöt, joita sovelletaan muun muassa osapuolten esittämiin ehdotuksiin yleissopimuksen liitteiden muuttamiseksi sekä muutettujen liitteiden hyväksymiseen ja voimaantuloon. Yleissopimuksen sihteeristön, jäljempänä ’sihteeristö’, on toimitettava liitteiden muuttamista koskevat ehdotukset kaikille osapuolille vähintään kuusi kuukautta ennen sitä COP-kokousta, jossa ne esitetään hyväksyttäviksi. Liitteisiin ehdotetut muutokset hyväksytään niiden äänestyssääntöjen mukaisesti, jotka vahvistetaan yleissopimuksen 26 artiklan 3 kohdassa ja työjärjestystä koskevassa päätöksessä MC-1/1, jonka osapuolten konferenssi hyväksyi ensimmäisessä kokouksessaan (24.–29. syyskuuta 2017)[3]. Sihteeristö ei ole saanut tällaista ehdotusta käsiteltäväksi COP6-kokouksessa.

Osapuolten konferenssi päätti kuitenkin päätöksellä MC-5/4 tarkastella COP6-kokouksessa ehdotusta liitteessä A olevan I ja II osan muuttamiseksi hammasamalgaamin osalta. Kyseiseen päätökseen sisältyvä ehdotettu teksti perustuu osapuolten konferenssin keskusteluun alkuperäisestä ehdotuksesta, jonka Botswana ja Burkina Faso esittivät Afrikan alueen puolesta ja joka toimitettiin osapuolille 27. huhtikuuta 2023 eli kuusi kuukautta ennen COP5-kokousta.

COP5-kokouksessa hyväksyttiin myös päätös MC-5/6. Päätöksessä osapuolia ja asiaankuuluvia organisaatioita kehotettiin toimittamaan vapaaehtoisesti 31. maaliskuuta 2025 mennessä tietoja teknisesti ja taloudellisesti käyttökelpoisista vaihtoehdoista elohopean ja elohopeayhdisteiden käytölle vinyylikloridimonomeerin tuotannossa yleissopimuksen 5 artiklan 8 kohdan ja 17 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

Liitteen muutos tulee voimaan kaikkien osapuolten osalta vuoden kuluttua siitä, kun yleissopimuksen tallettaja on ilmoittanut sen hyväksymisestä, lukuun ottamatta niitä osapuolia, jotka ovat antaneet yleissopimuksen 30 artiklan 5 kohdan mukaisen ilmoituksen. Koska unioni ei ole antanut tällaista ilmoitusta, sen osalta noudatetaan muutettujen tai uusien liitteiden voimaantuloa koskevaa yleissääntöä.

2.2. Osapuolten konferenssi

Osapuolten konferenssi huolehtii sille yleissopimuksessa määrättyjen tehtävien suorittamisesta. Tätä varten se harkitsee ja toteuttaa muun muassa toimia, jotka voivat olla tarpeen yleissopimuksen tavoitteiden saavuttamisen kannalta, kuten hyväksyy asiaa koskevia suuntaviivoja.

Yleissopimuksen 28 artiklan ja edellä mainitun päätöksen MC-1/1 mukaisesti kullakin osapuolella on yksi ääni. Unionilla on kuitenkin alueellisena taloudellisen yhdentymisen järjestönä sen omaan toimivaltaan kuuluvissa asioissa oikeus käyttää äänimäärää, joka vastaa yleissopimuksen osapuolina olevien unionin jäsenvaltioiden lukumäärää. Unioni ei saa

[3] Työjärjestystä koskeva päätös MC-1/1, UNEP/MC/COP1/Dec. 1, saatavilla osoitteessa http://www.mercuryconvention.org/Meetings/COP1/Decisions/tabid/8648/language/en-US/Default.aspx.

käyttää äänioikeuttaan, jos jokin sen jäsenvaltioista käyttää omaa äänioikeuttaan, ja päinvastoin.

2.3. Mahdolliset päätökset COP6-kokouksessa

COP6-kokouksen odotetaan hyväksyvän elohopeayhdisteiden tuotantoa ja kauppaa koskevan päätöksen.

COP6-kokouksessa harkitaan myös elohopeayhdisteiden kauppaa koskevan päätöksen hyväksymistä. Suunnitellulla säädöksellä voitaisiin hyväksyä yleissopimukseen uusi liite, jossa lueteltaisiin elohopeayhdisteet, joihin olisi sovellettava kirjallista suostumusta koskevia menettelyjä yleissopimuksen 3 artiklan 6 ja 8 kohdan mukaisesti. Luetteloon voitaisiin sisällyttää seuraavat elohopeayhdisteet:

1) elohopea(I)kloridi
2) elohopea(II)sulfidi
3) sinooperi
4) elohopea(II)oksidi
5) elohopea(II)sulfaatti
6) elohopea(II)nitraatti
7) elohopea(II)asetaatti
8) elohopea(II)kloridi
9) elohopea(II)jodidi
10) elohopea(II)amidokloridi.

Lisäksi COP6-kokouksen odotetaan hyväksyvän yhden tai useamman päätöksen yleissopimuksen liitteiden A ja B muuttamisesta.

Ensinnäkin COP6-kokouksessa tarkastellaan liitteessä **A olevaan I osaan** ehdotettuja muutoksia, jotta niistä voidaan tarvittaessa tehdä päätös. Muutoksilla poistettaisiin hakasulkeet **hammasamalgaamia** koskevan kohdan sekä sen käytöstä luopumisen määräajan (2030) ympäriltä. Näin ollen kyseiseen kohtaan sovellettaisiin joko valmistus-, tuonti- ja vientikieltoa määrätyistä käytöstä luopumisen määräajoista lähtien tai elohopean käyttöä säänteleviä toimenpiteitä. COP6-kokouksessa tarkastellaan myös ehdotusta **liitteessä A olevan II osan** muuttamisesta lisäämällä siihen hammasamalgaamia koskevia täydentäviä määräyksiä.

Toiseksi COP6-kokouksessa harkitaan päätöksen tekemistä sihteeristön laatiman lopullisen raportin perusteella, joka koskee **liitteessä A olevassa I osassa** luetellun kosmetiikan valmistuksen, tuonnin ja viennin estämiseen liittyviä haasteita sekä osapuolten näiden haasteiden ratkaisemiseksi toteuttamia tai ehdottamia toimenpiteitä.

Kolmanneksi COP6-kokouksessa harkitaan liitteen B muuttamista sen toteamiseksi, että nykyisiin prosesseihin perustuvista elohopeattomista katalyyteistä on tullut teknisesti ja taloudellisesti käyttökelpoisia ja että ne hyödyttävät ihmisten terveyttä ja ympäristöä. Tämä

johtaisi automaattisesti siihen, että luopumiselle asetetaan määräaika, joka on viimeistään viiden vuoden kuluttua COP6-kokouksesta (eli vuoteen 2030 mennessä), ja asiasta voidaan tehdä päätös tarpeen mukaan. Tämä muutos perustuu sihteeristön raporttiin, joka koskee vinyylikloridimonomeerin (VCM) tuotannossa käytettävien elohopeattomien katalyyttien teknistä ja taloudellista käyttökelpoisuutta. Se perustuu osapuolten ja asiaankuuluvien organisaatioiden toimittamiin tietoihin, ja se esitetään asiakirjassa UNEP/MC/COP.6/INF/9.3.
Unionin puolesta otettava kanta

3. Unionin puolesta otettava kanta

Unionin tavoitteena on luopua elohopean käytöstä sekä unionissa että maailmanlaajuisesti mahdollisimman nopeasti ja kattavasti sitä mukaa, kun saataville tulee käyttökelpoisia vaihtoehtoja[4]. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää erityisesti luopumista lisättyä elohopeaa sisältävien tuotteiden käytöstä ja elohopeaprosessien muuttamista elohopeattomiksi prosesseiksi heti, kun saatavilla on käyttökelpoisia ja teknisesti toteuttamiskelpoisia vaihtoehtoja, jotka ovat suotuisia ihmisten terveyden ja ympäristön kannalta.

Maailmanlaajuinen edistyminen tämän tavoitteen saavuttamisessa edistäisi myrkyttömään ympäristöön tähtäävää saasteettomuustavoitetta, joka esitetään Euroopan vihreän kehityksen ohjelmassa[5]. Se vauhdittaisi myös EU:n vuonna 2020 hyväksymän kestävyyttä edistävän kemikaalistrategian[6] täytäntöönpanoa. Kyseisessä strategiassa Euroopan komissio on sitoutunut säilyttämään kansainvälisen johtavan asemansa kemikaalien hyvään hallintaan liittyen muun muassa edistämällä EU:n normeja maailmanlaajuisesti. Edistyminen olisi myös linjassa puhdasta ja kiertotalouteen perustuvaa kilpailukykyä koskevien EU:n uudistettujen tavoitteiden kanssa, jotka on vahvistettu muun muassa puhtaan teollisen kehityksen ohjelmassa[7] ja vesiresilienssistrategiassa[8].

Elohopeayhdisteiden tuotanto ja kauppa

COP6-kokouksessa unionin puolesta otettava kanta on tukea sellaisen uuden liitteen hyväksymistä yleissopimukseen, jossa luetellaan elohopeayhdisteet, joista edellytetään kirjallista suostumusta yleissopimuksen 3 artiklan 6 ja 8 kohdan mukaisesti, siltä osin kuin tämä vastaa unionin säännöstöä (eli liitteessä lueteltuihin elohopeayhdisteisiin sovelletaan jo vientikieltoa elohopea-asetuksen liitteen III nojalla).

Unionin puolesta otettava kanta perustuu siihen, että elohopea-asetuksessa[9] kielletään kyseisen asetuksen liitteen III mukaisesti kyseisen asetuksen 3 artiklan 2 ja 3 kohdan sekä 7

---

4 Ks. Neuvoston päätelmät elohopeaa koskevan yhteisön strategian tarkistamisesta, 14. maaliskuuta 2011.

5 Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle, *Euroopan vihreän kehityksen ohjelma*, COM(2019) 640 final, 11.12.2019.

6 Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle, *Kestävyyttä edistävä kemikaalistrategia – Kohti myrkytöntä ympäristöä*, COM(2020) 667 final, 14.10.2020.

7 Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle, *Puhtaan teollisen kehityksen ohjelma: kilpailukykyyn ja vähähiilistämiseen tähtäävä yhteinen etenemissuunnitelma*, COM(2025) 85 final, 26.2.2025.

8 Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle, *Euroopan vesiresilienssistrategia*, COM(2025) 280 final, 4.6.2025.

9 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/852, annettu 17 päivänä toukokuuta 2017, elohopeasta ja asetuksen (EY) N:o 1102/2008 kumoamisesta (EUVL L 137, 24.5.2017, s. 1).

artiklan 3 kohdan soveltamisalaan kuuluvien elohopeayhdisteiden vienti. Vientikielto koskee seuraavia elohopeayhdisteitä:

- elohopea(I)kloridi (Hg2Cl2, CAS-numero 10112-91-1)
- elohopea(II)oksidi (HgO, CAS-numero 21908-53-2)
- sinooperimalmi
- elohopeasulfidi (HgS, CAS-numero 1344-48-5)
- elohopea(II)sulfaatti (HgSO4, CAS-numero 7783-35-9)
- elohopea(II)nitraatti (Hg(NO3)2, CAS-numero 10045-94-0).

Yleissopimuksen liitteen A (Lisättyä elohopeaa sisältävät tuotteet, joiden valmistus, tuonti ja vienti on kielletty tai joihin sovelletaan elohopean käyttöä koskevia vaatimuksia) tarkastelu

Unionin kanta COP6-kokouksessa on tukea suunnitellun säädöksen hyväksymistä, sillä se on yhdenmukainen unionin säännöstön kanssa ja koskee lisättyä elohopeaa sisältäviä tuotteita, joiden saattaminen unionin markkinoille on jo kielletty ja jotka voidaan korvata elohopeattomilla vaihtoehdoilla, joiden on osoitettu olevan taloudellisesti ja teknisesti käyttökelpoisia sekä ympäristön ja ihmisten terveyden kannalta suotuisia.

Unionin kanta perustuu seuraaviin kahteen tekijään:

Tarkistetun elohopea-asetuksen 10 artiklan 7 kohdassa kielletään hammasamalgaamin käyttö ja vienti EU:sta. Hammasamalgaamin tuonti ja valmistus kielletään 1. heinäkuuta 2026 lähtien. Tästä poiketen hammasamalgaamin tuonti ja valmistus sallitaan potilaiden erityisiä lääketieteellisiä tarpeita varten.

Elohopea-asetuksen liitteessä II kielletään elohopeaa ja elohopeayhdisteitä sisältävän kosmetiikan vienti, tuonti ja valmistus lukuun ottamatta kosmetiikka-asetuksen[10] liitteessä V olevaan 16 ja 17 kohtaan sisältyviä erityistapauksia.

Yleissopimuksen liitteen B (Elohopeaprosessit, joihin sovelletaan käytöstä luopumisen määräaikaa tai elohopean käyttöä koskevia vaatimuksia) tarkastelu

COP6-kokouksessa unionin puolesta otettava kanta on tukea suunnitellun säädöksen hyväksymistä, kun sillä otetaan käyttöön vinyylikloridimonomeeriä koskeva käytöstä luopumisen määräaika ja lujitetaan elohopean käyttöä säänteleviä määräyksiä lisäämällä erityisesti velvoite olla kasvattamatta tuotantokapasiteettia ennen käytöstä luopumisen määräaikaa.

Tämä unionin puolesta otettava kanta perustuu seuraaviin kolmeen seikkaan:

Unionin säännökset (erityisesti elohopea-asetuksen 7 artiklan 1 ja 3 kohta ja liite III), joilla yleissopimuksen 5 artiklan 2 ja 3 kohta sekä liite B on saatettu osaksi unionin lainsäädäntöä, ovat yleissopimusta tiukempia.

Yleissopimuksen liite B kattaa viisi elohopeaprosessia (kloorialkalien, asetaldehydin, vinyylikloridimonomeerin, alkoholaattien ja polyuretaanin tuotanto), kun taas elohopea-

[10] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1223/2009, annettu 30 päivänä marraskuuta 2009, kosmeettisista valmisteista (EUVL L 342, 22.12.2009, s. 59).

asetuksen liite III sisältää yleissäännöksen, jolla kielletään elohopean tai elohopeayhdisteiden käyttö kaikissa valmistusprosesseissa unionissa tiettyihin käytöstä luopumisen määräaikoihin mennessä (katalyyttinä käytön osalta tämä määräaika on 1. tammikuuta 2018 ja elektrodina käytön osalta 1. tammikuuta 2022). Kiellon soveltamisalaa ei näin ollen rajoiteta unionin lainsäädännössä.

Elohopea-asetuksen liitteessä III vahvistetaan poikkeuksia käytöstä luopumisen määräajoille vinyylikloridimonomeerin, alkoholaattien ja polyuretaanin tuotannon osalta, mutta kyseiset säännökset ovat tiukempia kuin yleissopimuksen liitteessä B olevat määräykset. Lisäksi elohopea-asetuksella kielletään elohopean käyttö katalyyttinä vinyylikloridimonomeerin tuotannossa 1. tammikuuta 2022 lähtien, kun taas yleissopimuksessa vain rajoitetaan elohopean käyttöä ja täsmennetään, että osapuolet pyrkivät luopumaan tällaisesta käytöstä viiden vuoden kuluttua siitä, kun osapuolten konferenssi on todennut, että elohopeattomista vaihtoehdoista on tullut teknisesti ja taloudellisesti käyttökelpoisia (vinyylikloridimonomeerin osalta). Liitteen B tarkastelu tarjoaa mahdollisuuden kaventaa eroa tällä hetkellä tiukemman unionin lainsäädännön ja vähemmän tiukan yleissopimuksen välillä. Tämä olisi mahdollista lisäämällä liitteeseen B käytöstä luopumisen määräajat elohopean käytölle vinyylikloridimonomeerin tuotannossa unionin säännöstön mukaisesti ja ottamalla huomioon nykyiset teknisesti ja taloudellisesti käyttökelpoiset vaihtoehtoiset elohopeattomat prosessit.

4. OIKEUSPERUSTA

4.1 Menettelyllinen oikeusperusta

4.1.1 Periaatteet

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä ’SEUT-sopimus’, 218 artiklan 9 kohdassa määrätään päätöksistä ”sopimuksella perustetussa elimessä unionin puolesta esitettävien kantojen vahvistamisesta, silloin kun tämän elimen on annettava säädöksiä, joilla on oikeusvaikutuksia, lukuun ottamatta säädöksiä, joilla täydennetään tai muutetaan sopimuksen institutionaalisia rakenteita”.

Ilmaisu ”säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia” kattaa myös säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia kyseiseen elimeen sovellettavan kansainvälisen oikeuden nojalla. Se kattaa myös välineet, joilla ei ole sitovaa vaikutusta kansainvälisen oikeuden nojalla, mutta jotka ”voivat vaikuttaa ratkaisevasti sen säännöstön sisältöön, jonka unionin lainsäätäjä antaa”[11].

4.1.2 Soveltaminen käsillä olevassa asiassa

Osapuolten konferenssi on elohopeaa koskevalla Minamatan yleissopimuksella perustettu elin.

Säädökset, jotka osapuolten konferenssin on määrä hyväksyä, koskevat mahdollista uuden liitteen hyväksymistä elohopeaa koskevaan Minamatan yleissopimukseen sekä kahden nykyisen liitteen mahdollista muuttamista. Koska elohopeaa koskevan Minamatan yleissopimuksen 27 artiklan 1 kohdan mukaan liitteet ovat erottamaton osa yleissopimusta, suunnitellut säädökset ovat säädöksiä, joilla on oikeusvaikutuksia, koska ne sitovat osapuolia oikeudellisesti kansainvälisen oikeuden nojalla.

Suunnitelluilla säädöksillä ei täydennetä eikä muuteta yleissopimuksen institutionaalisia rakenteita.

[11] Unionin tuomioistuimen tuomio 7.10.2014, Saksa v. neuvosto, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64 kohta.

Ehdotetun päätöksen menettelyllinen oikeusperusta on näin ollen SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohta.

4.2 Aineellinen oikeusperusta

4.2.1 Periaatteet

SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla annettavan päätöksen aineellinen oikeusperusta määräytyy ensisijaisesti sen suunnitellun säädöksen tavoitteen ja sisällön perusteella, jota unionin puolesta otettava kanta koskee. Jos i) suunnitellulla säädöksellä on kaksi tavoitetta tai siihen sisältyy kaksi osatekijää ja jos ii) näistä tavoitteista tai osatekijöistä toinen on mahdollista määritellä pääasialliseksi tavoitteeksi tai osatekijäksi, johon nähden toinen tavoite tai osatekijä on liitännäinen, SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla hyväksyttävällä päätöksellä on oltava vain yksi aineellinen oikeusperusta eli se, jota pääasiallinen tai ensisijainen tavoite tai osatekijä edellyttää.

4.2.2 Soveltaminen käsillä olevassa asiassa

Suunniteltujen säädösten pääasiallinen tarkoitus ja sisältö liittyvät ympäristön ja ihmisten terveyden suojeluun.

Sen vuoksi ehdotetun päätöksen aineellinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 192 artiklan 1 kohta.

4.3 Päätelmät

Ehdotetun päätöksen oikeusperustana olisi oltava SEUT-sopimuksen 192 artiklan 1 kohta yhdessä SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan kanssa.

2025/0320 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

elohopeaa koskevan Minamatan yleissopimuksen osapuolten konferenssin kuudennessa kokouksessa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta siltä osin kuin on kyse yleissopimuksen muuttamista koskevien päätösten hyväksymisestä lisättyä elohopeaa sisältävien tuotteiden sekä elohopeaa tai elohopeayhdisteitä sisältävien valmistusprosessien osalta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 192 artiklan 1 kohdan yhdessä sen 218 artiklan 9 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

1) Unioni hyväksyi elohopeaa koskevan Minamatan yleissopimuksen[12], jäljempänä ’yleissopimus’, neuvoston päätöksellä (EU) 2017/939[13], ja se tuli voimaan 16 päivänä elokuuta 2017.

2) Yleissopimuksen 27 artiklan nojalla, luettuna yhdessä sen 26 artiklan kanssa, osapuolten konferenssi voi tehdä päätöksiä uusien liitteiden hyväksymisestä yleissopimukseen ja sen nykyisten liitteiden muuttamisesta.

3) Osapuolten konferenssi voi 3–7 päivänä marraskuuta 2025 pidettävässä kuudennessa kokouksessaan hyväksyä yleissopimukseen uuden liitteen, jossa luetellaan elohopeayhdisteet, joiden vientiin sovelletaan kirjallista suostumusta yleissopimuksen 3 artiklan 6 ja 8 kohdan mukaisesti.

4) Lisäksi osapuolten konferenssin odotetaan hyväksyvän yhden tai useamman päätöksen yleissopimuksen liitteiden A ja B muuttamisesta. Liite A sisältää luettelon lisättyä elohopeaa sisältävistä tuotteista, joihin sovelletaan joko valmistus-, tuonti- ja vientikieltoa määrätyistä määräajoista lähtien tai elohopeaa koskevia sääntelytoimenpiteitä. Liite B sisältää luettelon elohopeaa tai elohopeayhdisteitä sisältävistä valmistusprosesseista, jäljempänä ’elohopeaprosessit’, joihin sovelletaan velvoitetta lopettaa elohopean käyttö tiettyyn määräaikaan mennessä tai elohopeaa koskevia sääntelyvaatimuksia.

5) Osapuolten konferenssin suunnitelluilla säädöksillä on oikeusvaikutuksia.

6) On aiheellista vahvistaa osapuolten konferenssissa unionin puolesta esitettävä kanta.

---

[12] Elohopeaa koskevan Minamatan yleissopimuksen virallinen versio on saatavilla osoitteessa https://treaties.un.org/doc/Treaties/2013/10/20131010%2011-16%20AM/CTC-XXVII-17.pdf.

[13] Neuvoston päätös (EU) 2017/939, annettu 11 päivänä toukokuuta 2017, elohopeaa koskevan Minamatan yleissopimuksen tekemisestä Euroopan unionin puolesta (EUVL L 142, 2.6.2017, s. 4).

7) Unionin olisi tuettava sellaisten osapuolten konferenssin päätösten hyväksymistä, jotka mahdollistavat unionin lainsäädännön ja yleissopimuksen välisen eron kaventamisen ja jotka vastaavat unionin säännöstöä seuraavin osin:

11) Sellaisten elohopeayhdisteiden vienti, joista on jo säädetty asetuksessa (EU) 2017/852[14].

12) Hammasamalgaamin kieltäminen samalla kun säilytetään erityisiä lääketieteellisiä tarpeita varten tarvittavaa hammasamalgaamia koskeva poikkeus elohopeasta annetun asetuksen (EU) 2017/852 10 artiklan 2 a kohdan mukaisesti.

13) Elohopeasta annetun asetuksen (EU) 2017/852 nojalla jo kiellettyjen elohopeaprosessien kieltäminen määrättyihin määräaikoihin mennessä tai tiukempien elohopean käyttöä sääntelevien vaatimusten soveltaminen niihin,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Osapuolten konferenssin kuudennessa kokouksessa unionin puolesta otettava kanta on tukea seuraavien päätösten hyväksymistä:

i) päätös yleissopimuksen lisättävästä uudesta liitteestä, jossa luetellaan elohopeayhdisteet, joihin sovelletaan vientirajoituksia yleissopimuksen 3 artiklan 6 ja 8 kohdan mukaisesti;

ii) päätökset liitteen A muuttamisesta hammasamalgaamin ja kosmetiikan osalta unionin säännöstöä vastaavasti;

iii) päätös liitteen B muuttamisesta sen varmistamiseksi, että elohopeasta annetun asetuksen (EU) 2017/852 nojalla jo kielletyistä elohopeaprosesseista luovutaan määrättyihin määräaikoihin mennessä tai niihin sovelletaan tiukempia elohopean käyttöä säänteleviä vaatimuksia.

2 artikla

Edellä 1 artiklassa tarkoitettuun kantaan tehtävistä vähäisistä teknisistä muutoksista voidaan sopia ilman erillistä neuvoston päätöstä.

3 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

[14] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/852, annettu 17 päivänä toukokuuta 2017, elohopeasta ja asetuksen (EY) N:o 1102/2008 kumoamisesta (EUVL L 137, 24.5.2017, s. 1).